

§ 10. Stockholms stads riktlinjer avseende förenings- och kulturbidrag

Dnr 1.6-291/2020

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-05-08.

För att säkerställa att bidrag inte ges till föreningar eller organisationer som har en verksamhet som står i strid med samhällets grundläggande värderingar har stadsledningskontoret tagit fram riktlinjer avseende förenings- och kulturbidrag. Bidragen ska följas upp noggrant och utvärderas av den bidragsgivande nämnden.

Vidare ska alla nämnder och förvaltningar som ger bidrag säkerställa att bidrag endast ges i enlighet med dessa riktlinjer och kontrollera att bidraget används i enlighet med det syfte som de ges. Det ska tydliggöras att det är en förutsättning att föreningen eller organisationen uppfyller demokratikravet för att få bidrag och att föreningen eller organisationen kan bli återbetalningsskyldig om villkoret inte uppfylls.

Det är den som ansöker om ett bidrag som ska visa att samtliga villkor är uppfyllda. Nämnderna ska i sin ansökan om föreningsbidrag införa ett villkor genom vilket sökande intygar att verksamheten är förenlig med demokrativillkoret. Polisanmälan ska alltid övervägas vid misstanke om brott. En förening eller organisation ansvarar även för sina företrädares agerande. Det kan även tas med i bedömningen av en ansökan om en företrädare är dömd för brott.

Föreningar eller organisationer som enbart vänder sig till vissa grupper eller begränsar tillträdet för personer som inte tillhör den grupp som föreningen eller organisationen vänder sig till kan inte anses vara diskriminerande. Det är inte heller någon begränsning av yttrandefriheten att inte ge bidrag till föreningar som motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Äldreförvaltningen ställer sig positivt till utredningens förslag och välkomnar tydliga riktlinjer för förenings- och kulturbidrag. I äldrenämndens riktlinjer för bidragsgivning finns det krav på

att organisationer som beviljas bidrag ska arbeta utifrån demokratiska principer samt ta avstånd från våldsbejakande uttryck och åsikter.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) lade fram ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Erik Slottner (KD) ställde de två förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

Reservation

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för deras eget förslag till beslut enligt följande:

1. Delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Därutöver anföras:

Vi anser att förslaget i stort väcker fler frågor än det ger svar, och att dessa frågor behöver redas ut för att riktlinjerna ska vara behjälpliga i förvaltningarnas arbete.

I förslaget till riktlinjer avseende förenings- och kulturbidrag – demokrativillkor, går att läsa att ”En förening/organisation som begår lagbrott eller använder utomparlamentariska metoder för att uppnå ett politiskt mål kan sägas motarbeta det demokratiska styrelseskicket och ska inte beviljas bidrag.”

Definitionen av utomparlamentariska aktioner är enligt Nationalencyklopedin politisk aktivitet utanför det parlamentariska systemet. Vidare går att läsa att definitionen innefattar: ”I en parlamentarisk demokrati kan det röra sig om fredliga demonstrationer, kampanjer eller andra opinionsyttringar, ibland mot parlamentariska beslut. Gränsen mellan legala och illegala utomparlamentariska aktioner kan ibland vara svår att dra. Tydligt illegala handlingar är t.ex. våldsamma aktioner och sabotage. Aktioner riktade mot det demokratiska parlamentariska systemet som sådant, t.ex.

militärkupper och revolutioner, är också att betrakta som utomparlamentariska.”

Då definitionen av utomparlamentariska metoder även innefattar fredligt politiskt påverkansarbete, såsom kampanjer och andra opinionsyttringar, så innebär det att om nämnden bifaller denna skrivning så riskerar ett antal av de föreningar som idag får föreningsbidrag att inte ha rätt till dem framöver. En pensionärsorganisation har till exempel all rätt att dela flygblad och en minoritetsorganisation har rätt att bedriva opinionsarbete.

Även om vi förstår att syftet med riktlinjerna säkerligen är att tydliggöra att våld mot politiska motståndare är helt förkastligt, vilket Vänsterpartiet starkt instämmer i, så menar vi att denna skrivning måste förändras eller strykas då den riskerar att drabba även helt vanliga föreningar som använder sig av fredliga utomparlamentariska metoder. Vi vill till exempel påminna om att när politiska partier, från höger till vänster, delar flygblad – så är det utomparlamentariskt arbete.

Då riktlinjerna syftar till att vara ett stöd i nämndernas arbete med föreningsbidrag samt förtydliga, och stödja, nämnderna i detta arbete, så motverkar denna typ av skrivningar sitt syfte och öppnar för oklara tolkningar och godtycklighet i beslutsfattandet.

Vi vill också framhålla en del kritik som inkommit från olika verksamheter i staden. Idrottsförvaltningen framhåller i sitt remissvar att deras lokalupplåtelser består främst av korttidsupplåtelser av idrottsytor- och lokaler genom nämndens bokningssystem till föreningar, företag, förbund som privatpersoner. Och förvaltningen menar att riktlinjerna är framtagna med utgångspunkten i fristående förfrågningar att nyttja staden lokaler och inte är anpassade utifrån omfattande löpande upplåtelseverksamhet så som vid bokningar av idrottsytor. Vi håller med idrottsförvaltningen i detta och menar riktlinjerna behöver tydliggöra hur kontroller vid löpande omfattande upplåtelseverksamhet ska genomföras proportionerligt samt att det behöver göras åtskillnad mellan återkommande verksamhetsstöd och stöd av projektkaraktär där större belopp beviljas och där särskilda beslut krävs.

Slutligen vill vi framhålla kommentarer från fastighetskontoret som menar att det är oklart om riktlinjerna ska omfatta kontorets kommersiella verksamhet, som uthyrning till butiker som säljer

barnkläder (som kan vara tillverkade av barn) men tar också exempel om uthyrning till musikkollektiv (som skulle kunna repetera och uppföra verk med odemokratiska texter) och skriver "Kontoret bedömer det som mycket svårt att på ett effektivt sätt kunna kontrollera vandeln hos hyresgästerna i alla delar både inför och under avtalstiden. Detta skulle fordra mycket omfattande resurser och därtill en näst intill omöjlig objektiv bedömningsgrund." Vi instämmer i fastighetskontorets bedömning och menar att riktlinjerna med bakgrund av detta och övriga synpunkter behöver tydliggöras för att vara användbara som just riktlinjer i verksamheternas löpande arbete.

§ 11. Motion om att garantera Stockholms äldre en bra omsorg och vård

Dnr 1.6-253/2020

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-06-16.

Mirja Räihä (S) har skrivit en motion om att garantera Stockholms äldre en bra omsorg och vård. Motionären anser, trots den överenskommelse som slutits mellan Region Stockholm och Storsthlm, att utskrivning från slutenvården mer motiveras av vårdplatstillgången än av hur färdigbehandlad patienten är. Tryggt mottagande är välkommet och verkar fungera bra men staden behöver säkerställa att omfattningen av verksamheten svarar mot behoven. Överenskommelsen bör därför följas upp. Motionären vill även att den äldre ska få en mer samlad organisation och avskaffa det delade ansvaret mellan kommun och region.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår motionären att Stockholms stad följer upp överenskommelsen om samverkan vid utskrivning från slutenvården inom hälso- och sjukvård. Motionären föreslår vidare att kommunstyrelsen ges i uppdrag att lyfta frågan om kommunalisering av hemsjukvården gentemot Storsthlm och Region Stockholm samt att skatteväxling ska vara genomförd senast den 1 januari 2022.

I dagsläget finns inget uppdrag att kommunalisera hemsjukvården inom Stockholms län. Däremot arbetar Sveriges kommuner och regioner (SKR) tillsammans med kommunerna och Region Stockholm med uppdraget att införa Nära vård.

För att utvärdera hur överenskommelsen om samverkan vid utskrivning från slutenvården har fungerat, har Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum ett pågående uppdrag att följa upp hur utskrivningsprocessen har fungerat.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.